

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شخصیت محوری (بیست و چهارم)

پرسش‌هایی در باره بحث شخصیت محوری

پرسش ششم

آیا طرح جنبه‌های ماورائی سبب نمی‌شود تصور غلطی از اهل بیت علیهم‌السلام در ذهن کودک شکل بگیرد؛ زیرا کودک بعد از طرح این جنبه‌ها از تخیل خود استفاده و ذهنیت خاصی پیدا می‌کند. در کودکانی که ذهنشان از کارتون‌های غربی پر شده، اهل بیت علیهم‌السلام را با آن شخصیت‌ها مقایسه می‌کنند و در مواردی به سبب اینکه شخصیت‌های غربی بسیار جذاب و از طریق کارتون معرفی شده، باز هم آن شخصیت‌ها را ترجیح می‌دهد؛ مثلاً شما از قدرت ماورایی آقا امیرالمومنین علیه‌السلام در کندن در خیبر سخن می‌گویید؛ ولی او قدرت نمایی فلان شخصیت را به شکل‌های جذابی در قالب‌های مختلف مشاهده کرده است.

اول: مراقبت از ورودی نگاه

ما در جلد پنجم از مجموعه «من دیگرم» به صورت مفصل در باره تلویزیون و نقش آن در تربیت فرزند سخن گفته‌ایم. در بخش اول این کتاب در باره آثار نگاه در تربیت سخن گفته‌ایم. ما بنا نداریم همه آنچه را که در آن کتاب گفته‌ایم در این جا تکرار کنیم؛ اما همین قدر باید دانست که چه ما شخصیت محوری اهل بیت علیهم‌السلام را وارد زندگی کودکان بکنیم چه این کار را

انجام ندهیم، باید مراقب ورودی نگاه بود. یکی از عوامل اصلی تأثیرگذار در تربیت، موادی است که از راه چشم وارد می‌شود.

این که کسی خیال کند اگر شخصیت اهل بیت علیهم‌السلام را وارد زندگی کودک کنیم دیگر خیالمان می‌تواند از بابت فیلم‌ها و کارتون‌هایی که کودک می‌بیند و بازی‌های رایانه‌ای که انجام می‌دهد، راحت باشد بی‌شک در اشتباه عمیقی هستیم. بچه‌های ما نه باید تلویزیونی باشند و نه اهل بازی‌های رایانه‌ای. عادت به این رسانه‌ها به شدت کودک را از مسیر فطرت دور می‌کند؛ البته ما توقع نداریم که شما این ادعا را در این جا از ما بپذیرید؛ بلکه از شما درخواست می‌کنیم جلد پنجم را به همراه جلد ششم که در آینده به یاری خدا منتشر خواهد شد مطالعه کنید و پس از آن قضاوت کنید که آیا این ادعا درست است یا اشتباه؟

دوم: اهل بیت علیهم‌السلام قبل از هر شخصیتی

مشکل این جاست که ما از کودکی، زمینه انس فرزندانمان را با شخصیت‌های خیالی فراهم می‌کنیم. این شخصیت‌ها وقتی در عمق جان کودک جا می‌گیرد، دیگر کار ما برای جای دادن شخصیت اهل بیت علیهم‌السلام در متن زندگی کودکان سخت خواهد شد.

کار ما درباره اهل بیت علیهم‌السلام و زندگی کودکان، سه مرحله عمده دارد:

۱. وارد کردن این شخصیت‌ها در متن ذهن و دل کودک؛

۲. تثبیت و محکم کردن آنها؛

۳. مراقبت از ورودی‌های تربیت

اگر تلاش ما برای محوری کردن شخصیت اهل بیت علیهم‌السلام و تثبیت آنها در زندگی کودک و مراقبت از ورودی‌های تربیت که موجب جا به جایی ارزش‌های تربیتی می‌شود دائمی باشد، پس از مدتی که انس با این شخصیت‌ها برای فرزندان ما ملکه شد، دیگر به این راحتی به وسیله شخصیت‌های دیگر کم رنگ نمی‌شود.

ما بحث شخصیت محوری را باید پایه تربیت بدانیم و قبل از این که هر شخصیتی وارد زندگی کودک شود، او را با این شخصیت‌ها مانوس کنیم. همان طور هم که پیش از این گفته شد، نباید این کار را به تأخیر انداخت. اگر این شخصیت‌ها به درستی در عمق وجود کودک قرار بگیرند، دیگر با شخصیت‌های خیالی قیاس نمی‌شوند و اگر هم قیاس شوند، بدون تردید برنده این قیاس، شخصیت اهل بیت علیهم‌السلام خواهد بود.

سوم: تقابل یا تعامل فطرت و خیال

باید توجه داشت که نوع معرفی ما بسیار مهم است. جذابیت بیان شما به شدت در نوع تأثیرگذاری و میزان آن دخالت دارد. ما در باره شیوه قصه‌گویی با شما صحبت کردیم. اگر والدین برای طی سه مرحله‌ای که گفتیم، با توجه به نکات قصه‌گویی جذابیت را به عنوان یک عنصر اصلی در بیان خود مراعات کنند، خیال بچه‌ها هم به اندازه نیاز ارضا می‌شود. این مسئله نباید به عنوان یک آسیب شناخته شود؛ بلکه از آن باید به عنوان یک فرصت

استفاده کرد. دیگران برای تثبیت شخصیت‌های غیرفطری از خیال به عنوان یک سرباز استفاده کرده و با آن به جنگ فطرت می‌آیند؛ در حالی که خیال در اصل، سرباز فطرت است و شما می‌توانید به وسیله آن فطرت را در جبهه تربیت کمک کنید.

چهارم: حضور اهل بیت علیهم‌السلام در متن زندگی کودک

ما توصیه کردیم برای جای گرفتن شخصیت اهل بیت علیهم‌السلام در زندگی کودک، شما به عنوان پدر و مادر باید رفتار خودتان با سیره و روش زندگی اهل بیت علیهم‌السلام تطبیق بدهید. کودک وقتی رفتار زیبای شما با خود را به اهل بیت علیهم‌السلام ربط می‌دهد، حضور این بزرگوران را در زندگی و تأثیر ایشان را در شیرینی زندگی خود حس می‌کند. این یکی از تفاوت‌های ویژه‌ای است که میان شخصیت اهل بیت علیهم‌السلام و این شخصیت‌های خیالی وجود دارد.

اگر شما این تطبیق را به درستی انجام دهید، به صورت خودکار این مقایسه در ذهن کودک میان شخصیت‌های خیالی و شخصیت اهل بیت علیهم‌السلام رخ می‌هد. کودک، خوش اخلاقی و مهربانی، محبت و احترام، بردباری و گذشت، دلسوزی و بازی، آزاد گذاشتن و توجه به نیازهای خودش را در زندگی شما، مدیون اهل بیت علیهم‌السلام می‌بیند. این فرصت بسیار مغتنمی برای شماست که در میدان مبارزه با شخصیت‌های خیالی پیروز شوید.

پنجم: نگران تصویر کودکانه از اهل بیت علیهم السلام نباشید

شما در باره شخصیت اهل بیت علیهم السلام درست و جذاب حرف بزنید، مراقب ورودی های تربیتی هم باشید، در رفتار خودتان هم دقت کافی را داشته باشید، دیگر لازم نیست نگران تصویری که بچه ها با خیالشان از اهل بیت علیهم السلام درست می کنند باشید. این تصویر در ابتدا متناسب با ذهن کودکانه اوست؛ اما هر چه بزرگ تر می شود، تصویر کامل تری از اهل بیت علیهم السلام در ذهن او نقش می بندد.